

Delårsrapport januari – juni

2019

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens risker.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Sammanfattning av andra kvartalet 2019

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 85 (84)².
- Ålderskontrollen uppgick till 95 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 77 (76) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 139,6 (136,2) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 8 509 (8 033) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 86 (66) MSEK. Ökningen är hänförlig till att påsk inföll under andra kvartalet 2019.

Sammanfattning av januari – juni 2019

- Nöjd Kund Index uppgick till 85 (84).
- Ålderskontrollen¹ uppgick till 96 (96)² procent.
- Opinionsmätningar visade att 78 (77) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 243,2 (242,6) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 15 023 (14 637) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till -5 (57) MSEK. Minskningen är en följd av planerade satsningar på utvecklingsprojekt inom bland annat det digitala kundmötet.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 13-14.

2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

Finansiell information

MSEK	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Nettoomsättning	8 509	8 033	15 023	14 637	30 907
Rörelseresultat	86	66	-5	57	227
Periodens resultat	99	70	43	66	180
Eget kapital	1 366	1 389	1 366	1 389	1 503
Avkastning på eget kapital %	-	-	11	14	11
Balansomslutning	5 531	5 293	5 531	5 293	5 931
Soliditet %	25	27	25	27	26
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 033	600	-367	-160	624
Årsarbetare	3 495	3 295	3 358	3 159	3 496

Vd har ordet

Under årets andra kvartal firades påsk, valborg, skolavslutningar och midsommar av många. Med högtider följer också en ökad alkoholkonsumtion och Systembolagets försäljningsregler utmanas i större utsträckning. Det vill säga att inte sälja till någon som är under 20 år, till någon som är märkbart påverkad eller där langning misstänks förekomma.

LANGNING – BANGA SNYGGT

En ny Sifo-undersökning³, gjord på uppdrag av Systembolaget, visar att en av tre 20–28 åringar någon gång har köpt ut till en person under 20 år. Var fjärde ung vuxen tycker också att det är mer okej att langa vid särskilda tillfällen, till exempel valborg eller skolavslutning. I juni har Systembolaget drivit antilangningskampanjen "Banga snyggt" där vi vill uppmärksamma "snällangningen" och göra det lite enklare för målgruppen att säga nej till att köpa ut. Våra kontrollköp visade att ålderskontrollen för första halvåret var 96 procent, vilket är i linje med föregående år.

ALKOHOL OCH ARBETSLIV

Varannan person har misstänkt att en kollega eller chef på arbetsplatsen har alkoholproblem⁴, visar årets Alkoholrapport. Rapporten ger en samlad bild av alkoholen i Sverige med aktuell statistik, forskning, intervjuer och information om trender och skadeverkningar. Årets tema är "Alkohol och arbetsliv" och med anledning av detta har Systembolaget tagit fram en metodhandbok med råd och stöd till chefer.

NÖJDAST KUNDER OCH HÖGST ANSEENDE

Årets första nöjd kund-mätning (NKI) ger Systembolaget index 85. Resultatet är en förbättring jämfört med fjolårets resultat för samma period, med index på 84, vilket glädjande innebär en ny rekordnivå.

För åttonde året i rad mäter ServiceScore® hur svenska konsumenter upplever vilken service de får i totalt 22

branscher. Systembolaget, som tidigare toppat listan fem år i rad med undantag från fjolåret, kom återigen på förstaplats.

Systembolaget toppar ytterligare en undersökning, Nordic Brands Anseendebarameter 2019⁵, som mäter hur väl företag uppfattas hålla vad de lovar i allt från leverans till etik och hållbarhet. Systembolaget klättrar från fjolårets fjärdeplats till en förstaplats.

FÖRSÄLJNING OCH FINANSIELLA RESULTAT

Intäkterna ökade med 3 procent under det första halvåret och uppgick till 15 023 (14 637) miljoner kronor. Alkohol-fritt är den varugrupp som procentuellt ökade mest med en ökning motsvarande 8 procent. Intäkterna ökade totalt mer än försäljningsvolymen under perioden vilket beror på att kunder köper varor i högre prisklasser.

Rörelseresultatet uppgick till -5 (57) miljoner kronor. Det lägre rörelseresultatet beror framförallt på satsningar inom det digitala kundmötet för att möta förändringar i omvärlden och kundernas förväntningar. Under juni månad släpptes en ny betaversion av onlinebutiken, som ska göra det lättare för kunden att hitta information, beställa varor samt välja leveranssätt.

STARKT STÖD OCH UTÖKAT UPPDRAG

Stödet för Systembolagets ensamrätt ligger fortsatt högt; Opinionsindex (OPI) för första halvåret är 78 procent, jämfört med 77 procent 2018. Även SOM-institutets senaste undersökning visar på ett stabilt och starkt stöd hos svenska folket för Sveriges restriktiva alkoholpolitik.⁶

Den första juli trädde två ändringar i kraft som påverkar vår verksamhet. Den första innebär att avtalet med staten uppdateras så att Systembolaget får möjlighet att erbjuda hemleverans i hela landet. Den andra är en ändring av alkohollagen som innebär att alkoglass och andra alkoholdrycksliknande preparat ska omfattas av Systembolagets ensamrätt. Dessa produkter har tidigare kunnat säljas till konsument utan kontroll av ålder, berusning och risk för langning. I dagsläget är det inte klart när hemleverans kommer att utökas eller hur vi kommer hantera ändringen i alkohollagen.

Förändringar i omvärlden, däribland effekten av lagändringar, påverkar utvecklingen av vårt erbjudande. För att bibehålla ett fortsatt högt förtroende, som statligt bolag med ensamrätt, är det viktigt att vi driver en utveckling som är både affärsmässig och samtidigt bibehåller en hög kundnöjdhet.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

3. Kantar Sifo, webbintervjuer 1006 personer, 20–28 år, mars-april 2019

4. Kantar Sifo, på uppdrag av Systembolaget, Alkohol och arbetsliv, 2019

5. <https://www.nordicbrand.eu/2012/05/01/se/systembolaget-sveriges-mest-ansedda-f%C3%B6retag-9595017>

6. https://som.gu.se/digitalAssets/1735/1735857_storm-och-stiltje-hela.pdf. SOM-institutet är en opartisk undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet.

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadseffektivt och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 444 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 482 ombud runt om i Sverige dit kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder även hemleverans till sex län och når med det ungefär 60 procent av den inköpsberättigade befolkningen i Sverige. Från den 1 juli får Systembolaget möjlighet att erbjuda hemleverans i hela landet. I dagsläget är det inte klart när tjänsten kommer att utökas.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av Systembolagets avtal med staten, statens ägaranvisning, alkohollagen och EU-rättsliga regler. Här sägs bland annat att Systembolaget både vid inköp och försäljning av alkoholdrycker ska tillämpa transparenta och objektiva regler på ett opartiskt och märkesneutralt sätt, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer eller något annat än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en aktör med betydande inflytande och har en särställning på dryckesmarknaden. På samma sätt som det är självklart att ta stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och ha nolltolerans mot korruption och diskriminering, arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad klimat- och miljöpåverkan samt antikorrup­tion i hela leverantörskedjan. I detta arbete tillämpar vi samma uppförandekod som övriga nordiska monopol. Genom att verka tillsammans i flera olika frågor ökar vi våra möjligheter att påverka villkoren i våra leverantörskedjor.

Strategiska nyckeltal och indikatorer

Nyckeltal	apr – jun 2019	apr – jun 2018	jan – jun 2019	jan – jun 2018	helår 2018	målnivå 2019
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	85	84	85	84	85	85
Ålderskontroll %	95	96	96	96	96	96
Opinionsindex (OPI) %	77	76	78	77	77	78
Total sjukfrånvaro % ²	-	-	4,4	4,7	4,5	4,4
Klimatpåverkan egen verksamhet ³ , ton CO ₂ e	-	-	-	-	2 591	-
Avkastning på eget kapital % ⁴	-	-	11	14	11	8,0-9,0
Soliditet %	25	27	25	27	26	20-30
Kostnadseffektivitet ⁵	-	-	-	-	2,3	≤2,3
Indikatorer						
Alkoholindex ⁵	-	-	-	-	61	-
Totalkonsumtion ⁵	-	-	-	-	8,8	-
Systembolagets konsumtionsandel ⁵	-	-	-	-	66	-

1. Utfall i kvartalskolumnen avser senaste mätning.

2. Utfall avser rullande 12 månader med en månads eftersläpning.

3. Redovisas årsvis. Målet är att vara klimatneutrala år 2023.

4. Utfall avser rullande 12 månader.

5. Redovisas årsvis.

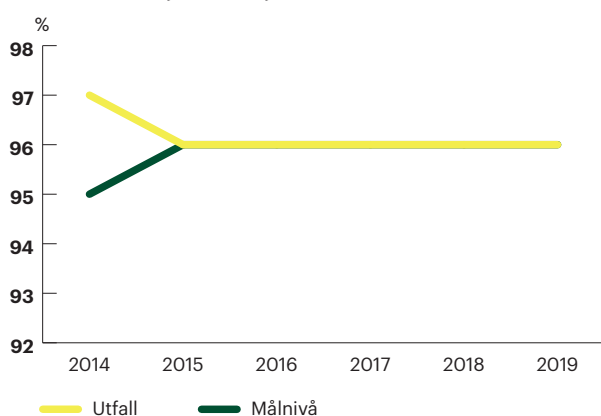
NÖJD KUND INDEX (NKI)⁷

Vid den första av årets tre mätningar uppgick index till 85, vilket är en ny rekordnivå. Rullande 12 månader uppgick NKI till 85 (84), vilket även det visar en positiv utveckling. Ser man på utvecklingen inom de kvalitetsområden som främst påverkar kundernas nöjdhet, ökar upplevelsen av sortiment och utbud och synen på Systembolagets samhällsansvar. Även upplevelsen av Systembolagets medarbetare ligger kvar på en hög nivå.

ÅLDERSKONTROLL

Under andra kvartalet genomfördes 1 554 (1 589) ålderskontrollköp (20–24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 95 (96) procent av dessa köptillfällen, vilket är något lägre jämfört med samma period föregående år. Ackumulerat för året så är utfallet 96 procent vilket är i nivå med föregående år.

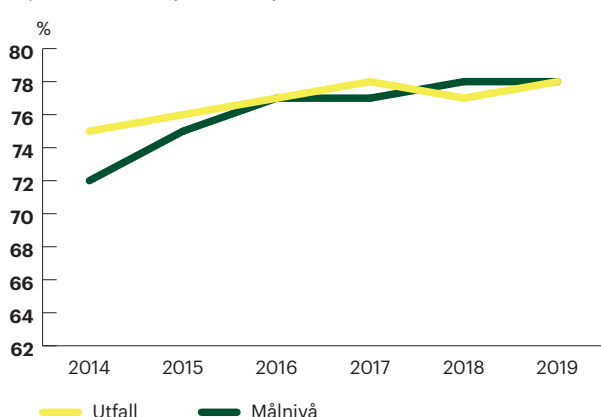
Ålderskontroll januari – juni

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Vid kvartalets mätning uppgick index till 77 (76) procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med andra kvartalet 2018. Ackumulerat under året uppgick OPI till 78 (77).

Opinionsindex januari – juni

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista maj till 4,4 (4,7) procent, vilket är en förbättring jämfört med samma period föregående år. Det är den

längre sjukfrånvaron (>14 dagar) som har minskat och den korta sjukfrånvaron ligger på samma nivå som föregående år.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Systembolaget mäter koldioxidutsläpp från egen verksamhet en gång per år. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. En detaljerad sammanställning av utfallet publicerades i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastning på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av 7 procentenheter, vilket per den sista juni rullande 12 månader motsvarar 7,4 procent. Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista juni rullande 12 månader, till 11 (14) procent.

Nedgången i avkastning på eget kapital sedan föregående år förklaras av ett lägre resultat. Kostnaderna har varit högre till följd av satsningar på utvecklingsaktiviteter inom det digitala kundmötet samt att skapa förutsättningar för framtida effektiviseringar och förbättringar i butikerna.

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista juni uppgick soliditeten till 25 (27) procent. Soliditeten varierar normalt över året.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018. Effektivitetsmålet syftar till att mäta omkostnaderna i förhållande till förändringar i såld kvantitet.

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex tas fram en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

TOTALKONSUMTION OCH SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

CANs⁸ mätning av total alkoholkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel görs en gång per år och publicering av en preliminär rapport för 2018 kom i mars. Där framgår att den totala alkoholkonsumtionen minskade 2018 jämfört med 2017 till 8,8 (9,0) liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det innebär en minskning under de senaste 10 åren med ungefär 7 procent.

Reseinförsel av alkohol till Sverige minskade preliminärt med 25 procent under 2018 jämfört med 2017. Även smugglad alkohol visar en minskning. Systembolagets andel av den totala alkoholkonsumtionen ökade och uppgick under 2018 till preliminärt 66 (63) procent.

7. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2018 under rubriken "Systembolagets strategiska plan".

8. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2018, CAN promemoria (Trolldal) publicerades den 5 mars 2019. Promemorian innehåller preliminära resultat från Monitorundersökningen för år 2018.

Ekonomisk utveckling

MSEK	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Nettoomsättning	8 509	8 033	15 023	14 637	30 907
Rörelseresultat	86	66	-5	57	227
Finansnetto	36	18	56	24	-2
Resultat efter finansiella poster	122	84	51	81	225
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 033	600	-367	-160	624
Årsarbetare	3 495	3 295	3 358	3 159	3 496

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

För Systembolagets försäljning gäller generellt att den är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

April – juni 2019

Intäkterna under andra kvartalet ökade med 6 procent jämfört med föregående år till 8 509 (8 033) miljoner kronor, framförallt hänförligt till att påsken inföll i andra kvartalet i år. Alla varugrupper ökar jämfört med föregående år och det är varugrupperna sprit, vin och starköl som står för den största delen av ökningen.

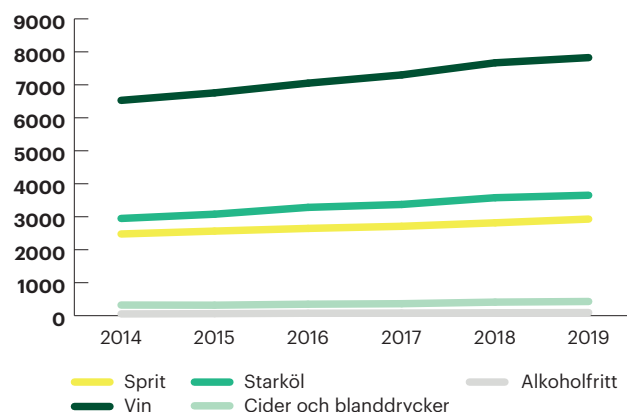
Januari – juni 2019

Akkumulerat ökade intäkterna med 3 procent jämfört med föregående år 15 023 (14 637) MSEK. Det är vin, sprit och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Alkoholfritt är den varugrupp som procentuellt ökade mest med 8 procent. Intäkterna ökade totalt mer än försäljningsvolymen under perioden vilket beror på att kunder fortsatt köper varor i dyrare segment. I september 2018 höjdes priset på bärkassar med 50 öre som en del i arbetet med att minska användandet och därmed bärkassarnas miljöpåverkan. Jämfört med motsvarande period föregående år har antalet bärkassar minskat med 8 procent.

Nettoomsättning

MSEK	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Sprit	1 604	1 454	2 929	2 816	6 005
Vin	4 371	4 160	7 825	7 668	16 150
Starköl	2 138	2 051	3 652	3 577	7 511
Cider och blanddrycker	284	269	430	411	867
Alkoholfritt	61	55	95	88	199
Summa försäljning drycker	8 458	7 989	14 931	14 560	30 732
Övriga varor och tjänster	51	44	92	77	175
Summa intäkter	8 509	8 033	15 023	14 637	30 907

Nettoomsättning MSEK januari – juni

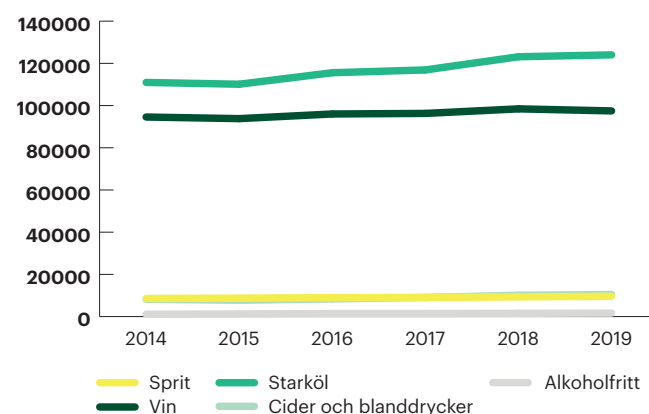
Den totala försäljningsvolymen är marginellt högre, 0,2 procent, jämfört med föregående år och uppgick till 243,2 (242,6) miljoner liter. Försäljningsvolymen för isolerade månader varierar vid en jämförelse mellan åren medan ackumulerad försäljningsvolym är i nivå med föregående år. Försäljningsvolymen omräknat till ren liter alkohol är även den i nivå med föregående år.

Försäljningsvolymen av vin minskade med 1 procent (1,0 miljoner liter) och övriga varugrupper ökade jämfört med föregående år. Sprit ökade med 3 procent (0,2 miljoner liter) och starköl ökade med 1 procent (0,9 miljoner liter). Alkoholfritt, cider och blanddryck är de varugrupper som procentuellt sett ökade mest. Alkoholfritt ökade med 6 procent (0,1 miljoner liter) och även cider och blanddryck stod för en ökning med 3 procent (0,3 miljoner liter).

Försäljningsvolym drycker

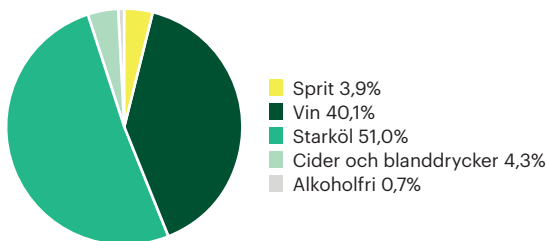
1 000-tals liter	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Sprit	5 256	4 861	9 583	9 347	19 760
Vin	54 242	53 273	97 467	98 438	203 475
Starköl	72 149	70 450	124 021	123 128	256 842
Cider och blanddrycker	6 873	6 602	10 447	10 121	21 244
Alkoholfritt	1 034	967	1 634	1 547	3 568
Summa försäljning drycker	139 554	136 153	243 152	242 581	504 889

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari – juni

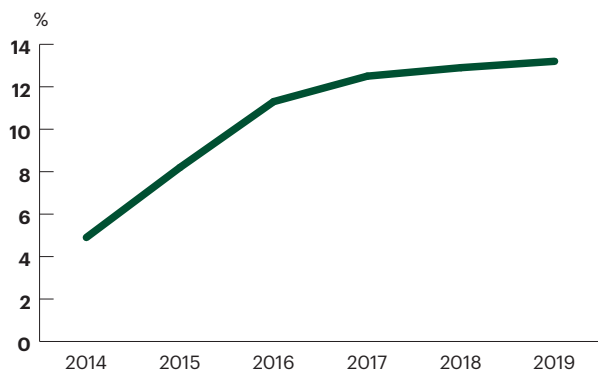

Liter fördelat per varugrupp januari – juni

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under perioden till 32,0 (31,2) miljoner liter vilket motsvarar en ökning på knappt 3 procent jämfört med föregående år. Majoriteten av den ekologiska försäljningsvolymen kommer fortsatt från vin (motsvarande 68 procent) och öl, cider och blanddryck (motsvarande 30 procent). Inom det ekologiska sortimentet har samtliga varugrupper ökat i volym under perioden. Systembolaget ser fortsatt en andelsmässig ökning av det ekologiska sortimentet, men att ökningstakten har avmattats något jämfört med föregående år. Ekologiska produkter utgjorde 13 (13) procent av den totala försäljningsvolymen.

Andel ekologisk försäljning, volym januari – juni

Antalet kundbesök i butik uppgick under perioden till 60,0 (60,2) miljoner vilket är en marginell minskning jämfört med föregående år. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, ökade med 17 procent och uppgick till 28,3 (24,1) miljoner under perioden.

RÖRELSERESULTAT

April – juni 2019

Kvartalets rörelseresultat uppgick till 86 (66) MSEK. Det ökade rörelseresultatet är hänförligt till att påsken inföll under andra kvartalet 2019. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 1,6 (1,4) procent.

Kvartalets rörelseresultat påverkas av högre försäljningskostnader, vilka uppgick till 804 (749) MSEK. Satsningar på det digitala kundmötet fortsätter under hela 2019 vilket påverkar försäljningskostnaderna. Till följd av den ökade e-handeln pågår en etablering av en ny varudepå,

vilket leder till ökade försäljningskostnader. Dessutom ökar personalkostnaderna till följd av fler butiker och årlig lönerrevision. Försäljningskostnaderna påverkas också av högre lokalkostnader till följd av fler och större butiker.

Administrationskostnaderna ökade marginellt jämfört med samma period 2018 och uppgick till 203 (200) MSEK. Personalkostnaderna har ökat bland annat till följd av nyrekryteringar inom områden såsom hållbarhet och IT kopplat till utvecklingsaktiviteter.

Januari – juni 2019

Halvårets rörelseresultat uppgick till -5 (57) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till -0,1 (0,6) procent.

Halvårets rörelseresultat påverkas av högre försäljnings- och administrationskostnader. Försäljningskostnaderna uppgick till 1 526 (1 428) MSEK. Satsningar i utvecklingsprojekt inom det digitala kundmötet och långsiktiga effektiviseringar fortsätter under hela 2019 vilket påverkar försäljningskostnaderna. Dessa satsningar påverkar även personalkostnaderna som dessutom ökar till följd av ökad e-handel med fler kundbeställningar, fler butiker och årlig lönerrevision. Försäljningskostnaderna påverkas också av högre lokalhyror för butiker, bland annat till följd av fler och större butiker.

Administrationskostnaderna ökade jämfört med samma period 2018 och uppgick till 391 (356) MSEK. Personalkostnaderna har ökat bland annat till följd av nyrekryteringar inom områden såsom hållbarhet och IT kopplat till utvecklingsaktiviteter samt årlig lönerrevision. Även förvaltningskostnader inom IT ökade kopplat till utvecklingsaktiviteter som genomfördes föregående år.

FINANSNETTO

April – juni 2019

Finansnettot uppgick till 36 (18) MSEK varav 6 (6) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, 14 (-5) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar och 16 (17) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Marknadsvärdena av Systembolagets placeringar har under det andra kvartalet utvecklats positivt trots sjunkande räntor i slutet av kvartalet

Januari – juni 2019

Finansnettot uppgick till 56 (24) MSEK varav 12 (12) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, 28 (-5) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar och 16 (17) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Marknadsvärdena av Systembolagets placeringar har under det första halvåret utvecklats positivt.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

April – juni 2019

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 122 (84) MSEK.

Januari – juni 2019

Halvårets resultat efter finansiella poster uppgick till 51 (81) MSEK.

KASSAFLÖDE

April – juni 2019

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1 033 (600) MSEK. Ökningen jämfört med föregående år beror på skillnad i tidpunkt för leverantörsbetalningar. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -342 (-642) MSEK, varav -20 (-45) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -322 (-597) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -164 (-265) MSEK, varav -180 (-282) MSEK avser utdelning till ägaren och 16 (17) MSEK är utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan.

Januari – juni 2019

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -367 (-160) MSEK. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till 197 (-69) MSEK, varav -39 (-76) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och 236 (7) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -164 (-265) MSEK, varav -180 (-282) MSEK avser utdelning till ägaren och 16 (17) MSEK är utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan.

ÅRSARBETARE

April – juni 2019

Årsarbetare uppgick till 3 495 (3 295) under andra kvartalet. Ökningen beror på att fler butiker har öppnat och att antalet kundbeställningar har ökat. Satsningar inom det digitala kundmötet, e-handel och andra utvecklingsprojekt har medfört nyrekryteringar, vilket är ytterligare förklaringar till ökningen.

Januari – juni 2019

Årsarbetare uppgick till 3 358 (3 159) under första halvåret. Ökningen beror på att fler butiker har öppnat och att antalet kundbeställningar har ökat. Satsningar inom det digitala kundmötet, e-handel och andra utvecklingsprojekt har medfört nyrekryteringar, vilket är ytterligare förklaringar till ökningen.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Systembolaget arbetar systematiskt med att identifiera och hantera de risker som är förenade med verksamheten. Riskhanteringsprocessen är integrerad i enheternas strategi- och planeringsarbete. Riskerna konsolideras och hanteringen av dessa rapporteras och följs upp av företagsledningen samt styrelsen. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om lagstiftningsfrågor som kan ge påverkan på monopolställningen, hållbarhet och arbetsmiljö samt förändrade kundbeteenden som kräver digitala anpassningar.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. Majoriteten av all försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 12 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ verkar för ett smartare förhållningssätt till alkohol. Detta görs genom att med kunskap och kommunikation skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring eget och andras drickande, och därmed bidra till att minska alkoholens skadeverkningar i samhället. IQ:s vision är ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Periodens resultat före skatt uppgick till 1,0 (3,1) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Ackumulerat resultat före skatt uppgick till 9,1 (11,3) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter. Minskningen beror främst på ökade kostnader för ombyggnation och renovering.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att halvårsrapporten ger en rättvisande översikt av Systembolagets verksamhet, ställning och resultat samt att den beskriver de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Systembolaget står inför.

Stockholm den 15 juli 2019
Systembolaget AB

Kenneth Bengtsson
Ordförande

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Robert Damberg
Ordinarie ledamot

Anders Ehrling
Ordinarie ledamot

Ulrika Eriksson
Ordinarie ledamot

Cecilia Halle
Ordinarie ledamot

Barbro Holmberg
Ordinarie ledamot

Frida Johansson Metso
Ordinarie ledamot

Håkan Leifman
Ordinarie ledamot

Robert Adrell
Arbetsstagarrepresentant

Maria Nilsson
Arbetsstagarrepresentant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Delårsrapporten har inte varit föremål för granskning av bolagets revisorer.

Resultaträkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Nettoomsättning		8 509	8 033	15 023	14 637	30 907
Kostnad för sålda varor		-7 418	-7 020	-13 115	-12 799	-27 004
Bruttoresultat		1 091	1 013	1 908	1 838	3 903
Försäljningskostnader	2, 3	-804	-749	-1 526	-1 428	-2 942
Administrationskostnader	2, 3	-203	-200	-391	-356	-738
Övriga rörelseintäkter		2	2	4	3	6
Övriga rörelsekostnader		0	0	0	0	-2
Rörelseresultat		86	66	-5	57	227
Finansnetto		36	18	56	24	-2
Resultat efter finansiella poster		122	84	51	81	225
Periodiseringsfond		-	-	-	-	7
Resultat före skatt		122	84	51	81	232
Skatt		-23	-14	-8	-15	-52
Periodens resultat		99	70	43	66	180

Balansräkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	2019-06-30	2018-06-30	2018-12-31
Anläggningstillgångar				
Materiella tillgångar		448	508	484
Finansiella tillgångar		2 869	3 146	3 181
Summa anläggningstillgångar		3 317	3 654	3 665
Omsättningstillgångar				
Varulager		1 203	1 197	1 076
Fordringar		239	76	164
Kortfristiga placeringar		80	136	-
Kassa och bank		692	230	1 026
Summa omsättningstillgångar		2 214	1 639	2 266
Summa tillgångar	4	5 531	5 293	5 931
Eget kapital				
Bundet eget kapital		432	432	432
Fritt eget kapital		934	957	1 071
Summa eget kapital		1 366	1 389	1 503
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		25	32	25
Summa obeskattade reserver		25	32	25
Avsättningar				
Långfristiga avsättningar		85	86	84
Summa avsättningar		85	86	84
Skulder				
Långfristiga skulder		99	91	108
Kortfristiga skulder		3 956	3 695	4 211
Summa skulder	4	4 055	3 786	4 319
Summa eget kapital och skulder		5 531	5 293	5 931

Förändring i eget kapital, Systembolaget AB

MSEK	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Periodens resultat	
Ingående eget kapital 2018-01-01	360	72	891	282	1 605
Överföring till fria reserver			282	-282	0
Periodens resultat				180	180
Utdelning till ägaren			-282		-282
Utgående eget kapital 2018-12-31	360	72	891	180	1 503
Ingående eget kapital 2019-01-01	360	72	891	180	1 503
Överföring till fria reserver			180	-180	0
Periodens resultat				43	43
Utdelning till ägaren			-180		-180
Utgående eget kapital 2019-06-30	360	72	891	43	1 366

Kassaflödesanalys i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	apr – jun 2019	apr – jun 2018	jan – jun 2019	jan – jun 2018	helår 2018
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt	122	84	51	81	232
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	32	31	72	75	224
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av varulager	-83	-110	-127	-27	93
Förändring av fordringar	-36	-15	-34	86	-8
Förändring av skulder	1 059	641	-253	-331	183
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	-34	-7	-22	4	4
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapitalet	1 060	624	-313	-112	728
Betald skatt	-27	-24	-54	-48	-104
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 033	600	-367	-160	624
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-20	-45	-39	-76	-131
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	0
Netto av finansiella tillgångar	-322	-597	236	7	74
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-342	-642	197	-69	-57
Finansieringsverksamheten					
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	16	17	16	17	17
Utdelning till ägaren	-180	-282	-180	-282	-282
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-164	-265	-164	-265	-265
Periodens kassaflöde	527	-307	-334	-494	302
Likvida medel vid periodens början	165	537	1 026	724	724
Likvida medel vid periodens slut	692	230	692	230	1 026

Kvartalsöversikt, Systembolaget AB

MSEK	apr – jun 2019	apr – jun 2018	jan – mar 2019	jan – mar 2018
Nettoomsättning	8 509	8 033	6 514	6 604
Bruttoresultat	1 091	1 013	817	825
Försäljningskostnader	-804	-749	-722	-679
Administrationskostnader	-203	-200	-188	-156
Rörelseresultat	86	66	-91	-9
Kvartalets resultat	99	70	-56	-4
Soliditet %	25	27	32	33

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten för Systembolaget AB är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och följer därutöver även årsredovisningslagen, Rådet för finansiell rapporterings RFR 2, Redovisning för juridiska personer samt statens Riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande. Från och med 1 januari 2012 upprättar Systembolaget, med stöd av ÅRL 7 kap 3a§, inte någon koncernredovisning.

Upplysningar enligt IAS 34 Delårsrapportering lämnas såväl i noter som på annan plats i delårsrapporten.

Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018 under rubriken Finansiell rapportering, Not 1 - Redovisningsprinciper, med undantag för IFRS 16. Nya och ändrade standarder och tolkningar från IASB respektive IFRIC har inte haft någon väsentlig påverkan på finansiella rapporter.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal har från januari 2019 ersatt IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 introducerar en "right of use model" och innebär för leasetagaren att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska därför inte göras. Undantagna är leasingavtal som är icke-materiella eller med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard.

IFRS 16 är tillämplig för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 men tidigare tillämpning har varit tillåten. Standarden är antagen av EU. Samtliga leasingavtal redovisas i enlighet med undantaget avseende IFRS 16 i RFR 2 som kostnad.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Akkumulerat under första halvåret uppgick de totala personalkostnaderna till 1 085 (1 003) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med första halvåret 2018, främst som en följd av den årliga lönerrevisionen, fler butiker samt nyrekryteringar på huvudkontoret.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-jun 2019	jan-jun 2018	helår 2018
Byggnader och mark	0	1	1	1	2
Materiella anläggnings- tillgångar	38	39	75	79	155
Summa avskrivningar	38	40	76	80	157

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Kundfordringar, likvida medel, leverantörsskulder samt övriga kortfristiga fordringar och skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen enligt affärsmodellen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden.

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. För ytterligare information om finansiella instrument hänvisas till not 12 i Ansvarsredovisning 2018.

Definition av alternativa nyckeltal

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Periodens resultat (rullande 12 månader), 156 MSEK, i procent av genomsnittligt justerat eget kapital, 1 400 MSEK = 11%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 21,4%, på obeskattade reserver. Genomsnittet är beräknat utifrån justerat eget kapital 2018-06-30, 1 414 MSEK och 2019-06-30, 1 385 MSEK. Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter) i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering). Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget och redovisas årligen.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet, -5 MSEK, i procent av nettoomsättning exklusive alkoholskatt, 9 137 MSEK = -0,1%. Nettoomsättningen utgörs av 15 023 MSEK och alkoholskatten 5 886 MSEK.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat 1 908 MSEK, med tillägg för övriga rörelseintäkter 4 MSEK, samt med avdrag för rörelsens kostnader, -1 917 MSEK = -5 MSEK.

SOLIDITET

Justerat eget kapital, 1 385 MSEK, i procent av balansslutningen, 5 531 MSEK = 25%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 21,4%, på obeskattade reserver. Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

Övriga definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Målgruppen för undersökningen är personer 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Nyckeltalet mäter koldioxidutsläpp från egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Klimatpåverkan från egen verksamhet följs upp årligen.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopoliet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopoliet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Kantar Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas årligen 9 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 år och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

SYSTEMBOLAGETS ANDEL AV TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år nästan 6 000 kontrollköp i butik. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

ÅRSARBETARE

Årsarbetare motsvarar arbetad tid inklusive semester dividerat med antalet timmar för en heltidstjänst för den relevanta perioden. Parametern infördes 2018, och ersatte det tidigare begreppet medelantal anställda.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

28 oktober 2019 Delårsrapport januari – september 2019
11 februari 2020 Bokslutskommuniké 2019

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadress: systembolaget.se och
omsystembolaget.se